

Şəhur rayonunun imkanları böyükdür. Burada yaxşı torpaqlar var, çox fədakar insanlar var.

Heydər Əliyev

ŞƏRUR YALLISI - NAXÇIVANIN TACI

Oğuz babalarımızın ilkin möhürü

Rayonun indiki sosial-iqtisadi inkişafında ulu öndərin xidmətləri çox olub. Ən başlıcası isə ötən əsrin 70-ci illərində tutumu 150 milyon kubmetr olan Arpaçay deryaçasının tikilib istifadəyə verilməsi bölgədə 18 min hektardan artıq torpaq sahəsinə həyat bəxş edib.

Xalqımızın mərdlik və qəhrəmanlıq dastanı olan "Kıtabi-Dədə Qorqud"da adı "Şəruk" kimi xatırlanan bu diyar təkəç iqtisadi qüdrəti, təbii imkanları ilə öyünmür. O, həm də qədim və şərəfli tarixə malikdir. Rayon ərəzisi başğər silviləşiyasının ilkin yaşayış məskənlərindən biri sayılır. Tənənəm kəndi yaxınlığındakı "Qazma" mağarasında altmış-yetmiş min il bundan əvvəl, daş dövrünün insanları yaşayıblar. Aparılan arxeoloji qazıntılar nəticəsində daş dövrünün mustyve mədəniyyəti üçün səciyyəvi sayılan oşidandan hazırlanmış itiuclular, qaşovlar və sairə əldə olub. Xələç, Ərəbyengicə, Maxta, Ovçular təpəsi, Şortəpə yaşayış məskənləri isə eramızdan əvvəl V-II minilliklərə aid olub. Bu yerlərdə isə neolit dövrünə aid maddi-mədəniyyət nümunələri aşkar olunub. Oğlanqala ilkin şəhər mədəniyyətindən soraq verir. O, qüdrətli qala şəhərlərdən olub.

Şəhurun qədim tarixə və mədəniyyətə malik olması təkəç onun daş abidələri, arxeoloji maddi-mədəniyyət nümunələri ilə ölçülmür. O həm də mədəniyyətimizin incisi və ən qədim növü sayılan folklor rəqsləri-yallıları ilə öyünür. Minilliklərin, əsrlərin daş süzğəcindən keçərək bu günümüzədək gəlib çatan bu rəqslər onun nə qədər mənavi zənginliyə malik olduğunu da ortaya çıxarır. Bu mə-

nada yallını Şəhurun qədimlik rəmzi, Oğuz möhürü adlandırılan da yanılırlar. Akademik İsa Həbibbəyli də bu qənaətdədir ki, yallılar qədim oğuz yurdunun möhürü olub: "Harada yallı olubsa, yaxud da indi yallı rəqsi geniş yayılıbsa, oralar".

Birlik ifadəsinin rəmzi- Yallı

Tədqiqatçıların fikrincə, yallı rəqs növü 8-10 min il bundan əvvəl yaranıb. Heç şübhəsiz ki, onun yaranma tarixi əlifbanın, yazılı mədəniyyətin əmələ gəlməsindən əvvəlki dövrlərə təsadüf edib. İlkin yallı oyunları oda, atəşə pərəstş dövründə formalaşmış. O, od-ocaq ətrafında toplaşmaq mərasimlərdən ibarət olub. Sonralar isə əhəlinin başlıca məşğuliyyət sahəsi olan ovçuluqla bağlı rəqs nümunələri yaranıb. Ovun, döyüşün uğurlu olmasını arzulayan, ovuna, tilsimə arxalanın, fəvqəltəbii qüvvələrə and vermək istəyənlər özlərinin bu münasibətlərini mərasimlərdə təqəlid, təsvir yolu ilə ifadə etməyə çalışıblar. Yadəlli, hiyləgər düşməni üzərində qalibiyyətli mübarizə, baharın gəlişi və digər həyatı vacib məsələlər də rəqs nümunələrində dolğun əksini tapıb. Bu deyilənləri tariximizin ən böyük daş kitabələri olan Qobustan və Gəmiqaya qayaüstü rəsmlərində də duymaq olub. Əcdadlarımız yaxşı anlayıblar ki, süflərlərin zəngin olması, ovun uğurlu keçməsi, çətinliklərin həll olunması, düşmənin yerində oturulması xeyli dərəcədə birgə əməkdən, birlikdən asılıdır.

Azərbaycanın tanınmış musiqiçisi, rəqslərimizin mahir ifaçı və tədqiqatçısı, xalq artisti Əminə Dərbəzinin fikrincə, yallılar qədər ölkəmizi dünyaya tanıdan ikinci bir vasitə yoxdur: "Söz demədən o xalqımıza məxsus bütün xüsusi-

yətləri, onun kimliyini, tarixini, mədəniyyətini bütün millətlərə aşılaraq bilir". O, bu mənada Şəhur yallılarını birinci sırada görür.

Allimlərin fikrincə, oğuz ellərinin həyat tərzi, məişəti, dünyabaxışı "Dədə Qorqud" dastanlarında sözlə-fikirle, yallılarda isə rəqslə, ritmik hərəkətlərlə ifadə olunub. Hər bir yallı növü də xüsusi mənə və məzmun daşıyıb. Xalqımızın yaşam tərzi, adət-ənənəsini, mübarizliyini, qorxmazlığını, həmişə haqq-ədələtə və sülhə can atmasını özündə yaşadıb. Elə götürək yallının ən qədim növlərindən biri olan "Qaladan-qalaya" rəqsini. Şəhur yallılarının mahir ifaçılarından biri olan, əməkdar incəsənət xadimi Vasif Çörəkçinin dediyinə görə, bu yallıda insanların döyüş əhval-ruhiyyəsinə, cəsərlərinə və mübarizliyini əks etdirən maraqlı səhnələr var. Musiqi sədalarına uyğun olaraq ifaçılar rəqsə ağır temple başlayırlar, sanki "döyüş meydanında düşmənlə üz-üzə gəliblər". Rəqsin sonrakı hissəsində isə hərəkət müəyyən qədər sürətlənir, "Cəngi"nin sədaları döyüş məqamının çatdığı bildirir. Tərəflər üz-üzə dayanırlar. Dəstə başlıları öz güclərini göstərirlər. Oyunun digər hissəsində isə yenə də qılınca əl atılır. Məğlub tərəf qalib gəlmək əzmini göstərir. Qan töküləcəyini, düşməncilik yaranma biləcəyini görəni ağbircək ana meydana gələrek yaylıqlı ilə döyüşün qarşısını alır. "Uzundərə" havasında dəstələr sülh və barış arzusunda olduqları öz ifa tərzləri ilə də göstərirlər. Bu rəqs həm də qədimdən xalqımızın nə qədər sülhsevər olduğunu bir daha göstərir.

Yallı rəqslərimizin beşiyi- Şəhur

Şəhur toylarını bu gün də yallısız təsvür etmək çətin dir. Bu yallıları gənclər tək yaşlı adamlar da həvəslə oynayırlar. Hətta deyilənə görə, burada elə kəndlər var ki, onun sakinləri arasında yallı oynamağı bacarmayanlar barmaqla sayılısı qədərdir. Bayram tədbirlərini, xalq şənliklərini, konsert proqramlarını da rəqslərsiz təsvürə gətirmək çətin dir. Yallı həm də bu yerlərin musiqi rəmzinə çevrilib. Yallıda əl-ələ tutub coşğunluqla ünsiyyətə olan insanlar öz ritmik hərəkətləri ilə ətrafdakılara da olduqca xoş təsir bağışlayırlar.

Böyük sənət adamları Şəhur torpağını həm də yallıların beşiyi adlandırlar. Bir vaxtlar burada yallının 100-dən artıq növü olub. Onlar toy mərasimlərində, el şənliklərində yaşadılb. Ə. Dərbəzi də bu barədə deyir: "Mən Şəhurda qonşu yallı gədənlərlə maraqlandım. Çərçiboğan kəndində mənə qoca ər-əvad göstərdilər. Onda gördüm ki, onlar necə yallını bilirlər".

Xoreoqrafiya məzmununa görə bu yallılar iki növə ayrılır: süjet və rəqs tipli oyunlar. Süjetli oyunlar müəyyən hadisəni təsvir etdiyinə görə teatrlaşmış xalq oyunlarına bənzəyir. Bu rəqslərdə zarafat, gülüş üstünlük təşkil etse də, digər yallılarda ifa və yerləş elementləri diqqət çəkir. "Tənzərə", "El yallısı", "Gopu", "Qazı-qazı", "Köçəri", "Ur-

fani", "Qaladan-qalaya" belə yallı nümunələrindəndir.

Nə gilsədək, milli-mənəvi sərvətlərimizin qorunması sahəsində itirdiklərimiz də çox olub. Bu da ondan ibarət olub ki, tariximizin müəyyən dövrlərində incəsənətin bu sahəsinə maraqlı azaldığından onun bir çox nümunələri unudulub. Ötən əsrin 70-ci illərindən isə milli folklor rəqslərinin tədqiqi və təbliği istiqamətində də əsaslı və ardıcıl tədbirlərin həyata keçirilməsinə başlanılıb. Bu səbəbdən də unudulmaqda olan yallı növlərimizin bir çoxu yenidən həyata qaytarılıb. "Hoynərə", "Dönə" kimi yallıları buna misal göstərmək olar.

Dünyanı məftun edən yallılar

Onu da qeyd edək ki, Şəhur yallılarının yaşadılmasında, qorunmasında və təbliğində "Şəhur" xalq yallı ansamblının da böyük rolu olub. Ansamblın əsası 1924-cü ildə qoyulub. 30-cu illərin ortalarından "Staxanov kolxozçularının rəqs ansamblı" adı ilə fəaliyyət göstərib. Elə o illərdə də onun fəaliyyətində canlanma yaranıb. Məhz bu dövrdən ansambl böyük səhnəyə qədəm qoyub. Kollektivin şöhrətlənməsində və öz repertuarını genişləndirməsində Azərbaycanın böyük musiqiçi və bəstəkar Nəzər Hacıbəyovun da böyük xidmətləri olub. 1937-ci ildə SSRİ Ali Sovetinə Şəhur torpağından deputat seçilən dahi sənətkar bölgədə musiqinin inkişafına da qayğı və yardım göstərib. "Şəhur Azərbaycan folklor mədəniyyətinin beşiyidir" söyləyən dahi musiqiçi həyat yoldaşı ilə birlikdə bir neçə dəfə ansamblın çıxışlarını dinləyib. Onun xeyir-duası ilə ansambl 1938-ci ildə Moskva şəhərində keçirilən Azərbaycan ədəbiyyatı və incəsənəti öngünlüyündə maraqlı proqramla iştirak edib, çıxışları tamaşaçılar tərəfindən rəğbətə qarşılanıb.

Ansamblın fəaliyyətində əsl canlanma isə ötən əsrin 70-ci illərindən başlanılıb. Ölkəmizdə mədəniyyətə, onun ayrılmaz qolu olan incəsənətə göstərilən qayğı və diqqətdən bu kollektiv də çoxlu pay düşüb. Məhz bu dövrdən "Şəhur yallısı" el-el, oba-oba gəzib dolaşmış. Kollektiv dünyanın bir çox ölkələrində keçirilən beşiyə fəaliyyət festivallarında iştirak edib, diplom və mükafatlarla layiq görülmüş.

1970-ci ildə Bakı şəhərində keçirilən "Naxçıvan mədəniyyət günləri"ndə muxtar respublikanı təmsil edən kollektivlər sırasında bu ansambl da olub. Mərkəzi sarayda yekun tədbirdə iştirak edən respublikanın başçısı Heydər Əliyev konsertdən sonra səhnə arxasında ifaçılarla söhbətində bu ansamblın çıxışından razı qaldığını deyərək öz təsəvvürü və təpəşlərini da verib. "Yallılar bizim keçmişimiz, bugününümüz, gələcəyimizdir... Yallını qoruyub saxlayın. Bu, Naxçıvan tacıdır"- deyib. Elə o vaxtdan muxtar respublikada, bölgədə bu folklor sənətimizə qayğı, diqqət çoxalıb. Kənd mədəniyyət evləri, klublar nəzdində də yallı qrupları yaradılıb. Yengicə, Çərçiboğan, Şəhriyar, Püs-

yan, Dizə kənd mədəniyyət evlərində fəaliyyət göstərən yallı ansambllarını bu dediklərimə misal göstərmək olar.

1972-ci ildə ADR-də keçirilən ümumdünya folklor festivalı ansamblın üzvləri üçün daha yadda qalan olub. Ansamblı beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirə məşhur rəqqasə, xalq artisti Əminə Dilbazi hazırlayıb. O öz xatirələrində yazır:

"Məndən soruşdular: SSRİ-ni Almaniyada hansı folklor kollektivi təmsil edə bilər? Qərara gəldik ki, Naxçıvan yallısını aparaq. Mən bildirdim ki, bizim yallı mənbəyimiz Naxçıvanda - Şəhur torpağındadır... Biz ora-Almaniyaya elə bir folklor nümunəsi aparmalıyıdıq ki, üstündə xalqımızın möhürü olsun. Bu Şəhur yallısı idi..." Uğurlu çıxışlarına görə ansambl festivalın laureatı adını qazanır. Həmin il ansambl Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Fəxri Fərmanı ilə təltif olunur, kollektiv xalq yallı ansamblı statusu verir.

1977-ci ildə Moskva şəhərində keçirilən kənd əməkçilərinin birinci Ümumittifaq xalq yaradıcılığı festivalı da onlar üçün əlamətdar olur. 1980-ci ildə ansambl Macarıstanda keçirilən Azərbaycan mədəniyyəti və incəsənəti gəncliyində iştirak edib. 1984-cü ildə Polşanın Zelenaya Qora şəhərində keçirilən beynəlxalq folklor festivalının laureatı da bu kollektiv olub. Kollektivin bu uğurlu çıxışı da mərkəzi televiziya ilə geniş göstərilib. Məhz o dövrdə Ümumittifaq televiziyası ilə "Şəhur yallısı" sənədli filmi çəkilib.

Onu da qeyd etmək ki, kollektivin bu uğurlarında Azərbaycanın tanınmış musiqisi və rəqs ustalarından olan Əminə Dilbazi, Əlibala Abdullayev, Xumar Zülfiqarova, Qəmə Almaszadə, Kamil Dadaşov, Roza Cəlilova kimi sənət adamlarının da böyük zəhmət və xidmətləri olub. Təcrübəli baletmeysterlər bölgədə yallı rəqslərinin milliliyini, özəlliyini qoruyub saxlamaqla yanaşı rəqqasların ustalıqlarını, ifaçılıq texnikasının artırılmasında və səhnə mədəniyyətinə yiyələnmələrində öz köməklərini əsirgəməyiblər.

Ənənələr bu gün də yaşadırlar

Müstəqillik dövrümüzdə isə ansamblın fəaliyyətində canlanma 90-cı illərin ikinci yarısından başlanıb. Muxtar respublikada böyük istək və zövqlə həyata keçirilən yeni heyət quruculuğu xətti mədəniyyət sahələrini də öz əğuşuna alır. Tarixi memarlıq abidələrinin bərpasına başlanılır, incəsənət kollektivlərinin fəaliyyəti gücləndirilir. Bu qağının sayəsində "Şəhur" yallısı 1997-ci ildə Türkiyənin İskəndərün şəhərində folklor bayramında uğurla çıxış edir. 1998-ci ildə Bayburt şəhərində keçirilən "Dədə Qorqud" festivalında da onlar yüksək mükafata layiq görülüblər. 2001-ci ildə Misirin paytaxt şəhəri olan Qahirədə keçirilən on ikinci beynəlxalq folklor festivalı da onlar üçün daha yadda qalan olub.

Ansamblın bədii rəhbəri, Şəhur yallılarının mahir ifaçısı, Azərbaycanın əməkdar mədəniyyət işçisi Səttar Əhmədovun dediklərindən: "Dünyanın Avropadan Asiyaya və Afrikaya uzanan bir çox ölkələrini gəzməmiş. Həmişə

bizim yallılara böyük maraq duymuşuq. Elə bir səfər olmayıb ki, hansısa festivaldan, yarışmadan əliboş qayıdaq. Misirdə keçirilən folklor festivalında da Şəhur yallısı bütün salonu məftun etdi. 40-dan çox ölkənin folklor rəqs ansamblının dəvət olunduğu həmin tədbirdə "Qızıl açar" a layiq görüldük".

Kollektivin üzvləri 2002-ci ilin iyun ayında İstanbulun iri bölgələrindən biri olan Pendikdə keçirilən mədəniyyət və incəsənət bayramında da öz ustalıqlarını bir daha təkrarlayıblar. Onlar bu ilin iyul ayının əvvəllərində Ərdahan vilayətində "Atatürkün izində, kölgəsində Damal şənlikləri" festivalında da müvəffəqiyyətlə iştirak ediblər. Bunlarla bərabər muxtar respublika və rayon miqyasında keçirilən xalq şənliklərində, bayram tədbirlərində də kollektiv öz gücünü göstərib. 2005-ci ildə isə "Şəhur yallısı" sənədli filmi ekranlarda yayımlanıb. Filmin quruluşçu rejissoru Beynəlxalq kino festivalının mükafatçısı Tahir Əliyevdir. Filmə rəqs canlı, ritorik, emosional təsir bağışlayırsa, musiqidə sürür əlvanlığı, insan mədəniyyətinin gözəlliyi ön plana çəkilir. Bu səbəbdəndir ki, hər dəfə film tamaşaçıları tərəfindən rəğbətlə qarşılanır. Hər bir sakin də bu mədəniyyətə sahib, yiyə olması ilə qürurlanır.

Ansamblın bədii rəhbəri S. Əhmədovun sözlərinə görə, xalq əmanətini yaşatmaq məqsədilə kollektiv yaradıcılıq axtarışlarını bu gün də uğurla davam etdirir: "Kəndbəkənd, oba-oba gəzir, qədim rəqslərimizi, yallılarımızı toplayır, öyrənir, repertuarımızı daha da zənginləşdiririk. Ömürlərinin qocalıq çağını yaşayan insanlarla bunlarla bağlı xeyli bilgilər var. Onların köməkləri ilə unudulmaqda olan 4-5 yallı bərpa edilib. Hazırda isə repertuarımızda ifa tərzii ilə bir-birindən fərqlənən 40-dan çox yallı və rəqs vardır.

Ansamblın 50-yə yaxın üzvü vardır. Onların bir çoxu öz istedad və qabiliyyətləri ilə ölkə miqyasında yaxşı tanınıblar. Azərbaycan milli musiqi mədəniyyətinin, folklorun inkişafında göstərdiyi xidmətlərə görə ölkə prezidenti cənab İlham Əliyevin sərəncamı ilə ansamblın bədii rəhbəri Səttar Əhmədova, müğənni Kimya Babayevaya və tütəqçalardan Kamal Babayevə Azərbaycanın əməkdar mədəniyyət işçisi fəxri adları verilib. Bu mükafatlar kollektiv üzvlərini daha da fərləndirir.

"Nurani"-yaşlı adamların yallı ansamblı

Yallının beşiyi sayılan Şəhurda indi 3 yallı ansamblı fəaliyyət göstərir. Maraqlıdır ki, bu ansamblların üzvləri yaş fərqinə görə seçilib: "Şəhur qönçələri" uşaq yallısı, gənclərə və orta nəslə mənsub olan "Şəhur" xalq yallı ansamblı və qocalardan ibarət "Nurani" yallısı. Başlıca məqsəd də qədim folklor rəqslərini yaşatmaqdır. Rayonda tanınmış digər bir yallı kollektivi isə "Nurani" xalq yallı ansamblıdır. Kənd mədəniyyət evinin nəzdində fəaliyyət göstərən bu ansambl öz ətrafında 60-70 yaşında ifaçıları toplayıb. Onlar bir yerə toplayan qüvvə el sənətimizə olan sonsuz hörmət və ehtiramdır. İfaçılar unudulmaqda olan

yallılarımızın həyata qaytarılmasında öz köməklərini əsirgəmirlər. Bu insanlar arasında təcrübəli ifaçılar da var. Onlardan biri də 81 yaşlı Bahəddin Əsgərovdur. O, əllinci illərdə Şəhur yallılarının təbliği ilə məşğul olub. Son illərə qədər mədəniyyət sistemində çalışıb. "Hoynerə", "Döna" kimi yallılar da bu cür xeyirxah insanların səyi nəticəsində yenidən sənətə qaytarılıb.

Ansamblın bədii rəhbəri Bəxtiyar Mehdiyev deyir ki, bu kollektivin yaradılmasında Azərbaycanın xalq artisti Əminə Dilbazinin böyük xidmətləri olub. Onun xeyir-duası ilə bu kollektiv ötən əsrin səkkənci illərinin ortalarında, kənd mədəniyyət evinin nəzdində fəaliyyətə başlayıb. Ötən müddətdə onun qazandığı uğurlar da çox olub. 1988-ci ildə Moskva şəhərində Ümumittifaq Bəstəkarlar Evinə mütəfiq respublikaların musiqi folkloru silsiləsində keçirilən festivalda respublikamızı bu kollektiv təmsil edib. Kollektivin uğurlu çıxışı Mərkəzi televiziya tərəfindən lentə alınaraq dəfələrlə məvi ekranlarda göstərilib. 1998-ci ildə isə o da "Şəhur" xalq yallı ansamblı ilə birlikdə Türkiyənin Bayburt şəhərində keçirilən folklor festivalının iştirakçısı olub. Son illər onlar Bakı, Naxçıvan şəhərlərində keçirilən mərasimlərdə də öz ustalıqlarını nümayiş etdirirlər.

"Şəhur qönçələri" ümidləri doğruldur

Bir qədər də "Şəhur qönçələri" uşaq yallı ansamblı haqqında danışmaq istəyirəm. Bu ansambl düz on il bundan əvvəl yaradılıb. O, rayon mədəniyyət sarayının nəzdində fəaliyyət göstərir. Ansamblın 34 üzvü var. Onlar iki yaş qrupunda (9-12 və 13-16 yaşlar) cəmləniblər. Ötən müddət ərzində kollektivin fəaliyyəti razılıq doğurur. 2000-ci ildə ansambl Türkiyənin Ankara şəhərində Uşaq bayramında uğurla çıxış edərək diplom və mükafatları layiq görülüb. Mükafatları kollektivin üzvlərinə Türkiyə Cumhuriyyətinin prezidenti sayın Süleyman Dəmirəl təqdim edib. 2007-ci ildə Qars şəhərində Uşaq bayramında da onlar birinci mükafata sahib çıxtılar. Ötən il də məktəbli rəqqaslar üçün uğurlu olub. Onlar ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin anadan olmasının 85 illiyi şərəfinə Bakı şəhərində keçirilən uşaq rəqs kollektivlərinin birinci respublika festivalının qalibləri cərgəsində olmuş, müvəffəqiyyətli çıxışlarına görə Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin diplomuna və pul mükafatına layiq görülmüşlər.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında keçirilən xalq ya-

radıcılığı günləri baxış-müsabiqəsinin qalibləri sırasında onlar da olub. Bu ilin avqust ayında Türkdillil xalqların mədəniyyət sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq təşkilatı TÜRKSOY-un dəstəyi və Türkiyənin Ağrı şəhər valiliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən türk ölkələri Ağrı dağı mədəniyyət və sənət günləri tədbirindən də mükafatla qayıdıblar.

Gənc istedadlar üçün ən əlamətdar və yadda qalan hadisə isə Türkdillil dövlət başçıların Naxçıvan şəhərində keçirilən doqquzuncu zirvə toplantısı şərəfinə Heydər Əliyev adına Sarayda möhtəşəm konsert proqramında onların iştirakları olub. Balaca rəqqaslar bu dəfə də öz ustalıqlarını ortaya qoymağı bacarıblar. Onların çıxışı dövlət başçıları tərəfindən hərəzlə qarşılanıb.

Naxçıvanın mənəvi emblemləri yaşadırlar

Bir sözlə, yallı təkcə musiqi və rəqs növü deyil. O qədim oğuz-türk tarixinin başlıca möhtürələrindən biri olmaqla yanaşı xalqımızın həm də bugünkü varlığıdır. Məhz bu mənəvi sərəvlərimiz ilə düşmənlərimizə kimliyimizi, varlığımızı göstərə bilirik. Muxtar respublikada yallılarımızın yaşadılması, tədqiqi və təbliği istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər də tədqirəlayiqdir. Muxtar Respublika Ali Məclisi sədrinin sərəncamı ilə xalq yaradıcılığı nümunələrinin yaşadılması, tədqiqinə və təblihinə xüsusi qağyi göstərilir. Şəhurda yallı ansambllarının qazandıqları uğurlar da ilk növbədə bu sahəyə göstərilən yüksək dövlət qağyısı və dəstəyi ilə bağlıdır.

Bir vaxtlar dahi bəstəkar, böyük musiqiçi və ictimai xadim Üzeyir Hacıbəyov Şəhurda Azərbaycan folklor mədəniyyətinin beşiyi, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev isə yallını Naxçıvanın tacı adlandırb. Muxtar Respublika Ali Məclisi sədri Vəlif Talibov isə deyir ki, Şəhur yallısı Naxçıvanın mənəvi emblemidir. Başlıcası isə bu folklor rəqsləri qədim torpağın Azərbaycanlı möhürüdür.

● Məmməd MƏMMƏDOV,

Naxçıvan MR Ali Məclisinin deputatı,
tarix elmləri namizədi,
əməkdar jurnalist

Ədəbiyyat

1. Çörəkli Vəlif, Yallı birlik rəmzidir, Bakı, "Şirvanşəh", 2004.
2. Həsənov Kamil, Qədim Azərbaycanın xalq rəqsləri, Bakı, "İşıq" nəşriyyatı, 1983.
3. Həsənov Kamil, Azərbaycanın qədim folklor rəqsləri, Bakı, "İşıq" nəşriyyatı, 1988.
4. Kərimli Ədalət, Yallı, Bakı, "Şirvanşəh", 2004.
5. Naxçıvan ensklopediyası, 2-ci cild, Naxçıvan, 2005.
6. "Nurani"nin uğurları, Mədəni-maarif işi jurnalı, 1988.
7. Şəhur qədim diyardır, (elmi-nəzəri konfransın tezisləri), Şəhur, 1988.